

Ζ έρευνα

Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΞΕΚΙΝΗΣΕ ΤΥΠΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980, ΟΤΑΝ ΟΙ ΕΤΗΣΙΕΣ ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ ΜΕΙΩΘΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΙΣ 160.000 ΣΤΙΣ 100.000 ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ Η ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΥΠΟΧΩΡΗΣΕ ΣΤΑ 1,3-1,4 ΠΑΙΔΙΑ ΑΝΑ ΓΥΝΑΙΚΑ, ΔΗΛΑΔΗ ΕΠΕΣΕ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΟ ΟΡΙΟ ΑΝΑΝΕΩΣΗΣ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ (2,1 ΠΑΙΔΙΑ ΑΝΑ ΓΥΝΑΙΚΑ)

Του **Αναστάσιου Λαυρέντζου**,
συμβούλου επιχειρήσεων και συγγραφέα

Όταν στη δεκαετία του 1990 ο Παναγιώτης Κονδύλης έλεγε ότι ο Ελληνισμός αποτελεί περίπτωση φθίνοντος έθνους, αναφερόταν στις παθογένειες της ελληνικής κοινωνίας και στις εξελίξεις που αυτές εγκυμονούσαν, αλλά δεν είχε μπροστά του τη σημερινή χρεοκοπία. Ακόμη, γνώριζε τη δημογραφική εξάντληση του ελληνικού πληθυσμού, όμως δεν είχε την εικόνα μιας χώρας στην οποία οι θάνατοι έχουν υπερβεί αριθμητικά τις

γεννήσεις και οι μορφωμένοι νέοι της την εγκαταλείπουν μαζικά. Τέλος, επεσήμαινε τους κινδύνους που θα προκαλούσαν μαζικές μεταναστευτικές ροές από τον Τρίτο Κόσμο προς την Ευρώπη, αλλά δεν είχε δει την Ελλάδα να μετατρέπεται σε «νήσο Ελις» ανάμεσα σε μια Ευρώπη που κλειδώνει πλέον ερμητικά την πόρτα της και σε μια Τουρκία που εκβιάζει την Ευρώπη με στίφη παράνομων μεταναστών και προσφύγων προκειμένου να προσποριστεί οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη.

Σήμερα, 25 χρόνια μετά, ακόμη και ο πλέον απλοϊκός παρατηρητής είναι σε θέση να αντιληφθεί ότι ο Ελληνισμός δεν αποτελεί απλώς ένα φθινόν έθνος. Είναι ένα έθνος το οποίο πιθανότατα μπαίνει στην τελική φάση της ύπαρξής του, τουλάχιστον στη μορφή που το γνωρίσαμε τους δύο τελευταίους

αιώνες... Πράγματι, από τη μία πλευρά η οικονομική χρεοκοπία αποσυνθέτει ταχύτατα το κυρίαρχο κέλυφος της χώρας, καθιστώντας την ένα προτεκτοράτο των δανειστών της, ενώ από την άλλη μεριά η γεωπολιτική της απόσχιση ανοίγει την όρεξη για παντός είδους διεκδικήσεις, ακόμη και από τους πλέον ψοφοδεείς Βαλκάνιους γείτονές της. Την ίδια ώρα, η Τουρκία κλιμακώνει επικίνδυνα τις προκλήσεις της, καθώς συσπάει πλέον ολόκληρη από τις εντάσεις που της προκαλούν οι εσωτερικές της συγκρούσεις και οι εξελίξεις στα ανατολικά της σύνορα. Σε αυτή την αρνητική συγκυρία, ο Ελληνισμός εισέρχεται σε μια πορεία δημογραφικής κατάρρευσης, ενώ παράλληλα δέχεται συνεχείς μεταναστευτικές εισροές από χώρες της Ασίας και της Αφρικής. Βρισκόμαστε λοιπόν προ μιας δραματικής εξέλιξης:

1. Η ΣΙΩΠΗΡΗ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μέσο: ZERO

Ημ. Έκδοσης: . . .01/02/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .02/02/2017

Σελίδα: 103

Ζ έρευνα

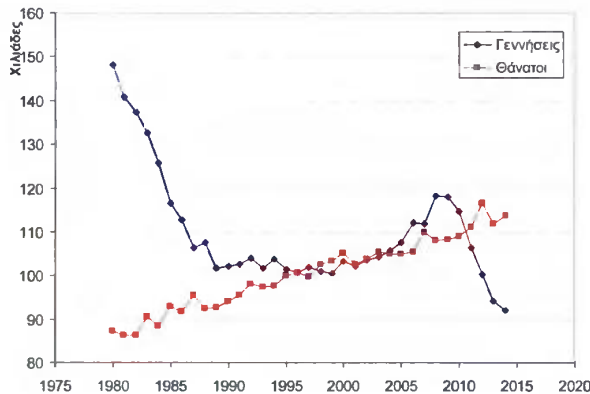
της μετάλλαξης του ίδιου του πληθυσμού της χώρας, δηλαδή του πυρήνα που ορίζει τη φυσιογνωμία της και καθορίζει την ιστορική της διαδρομή. Και αυτό αναμφισβήτητα είναι για τις επόμενες δεκαετίες το μείζον ελληνικό ζήτημα, πιο σημαντικό ακόμη και από την οικονομική χρεοκοπία...

Γατί καταρρέει δημογραφικά ο ελληνικός πληθυσμός;

Η δημογραφική κατάρρευση του ελληνικού πληθυσμού ξεκίνησε τυπικά από τη δεκαετία του 1980, όταν οι ετήσιες γεννήσεις μειώθηκαν από τις 160.000 στις 100.000 και αντίστοιχα η γονιμότητα των Ελληνίδων υποχώρησε στα 1,3-1,4 παιδιά ανά γυναίκα, δηλαδή έπεσε κάτω από το περίφημο όριο ανανέωσης των γενεών (2,1 παιδιά ανά γυναίκα). Εκτοτε μια γυναίκα στην Ελλάδα δεν γεννάει τα δύο παιδιά που απαιτούνται, ώστε (κατά μέσον όρο) να φέρει στη ζωή μια κόρη που θα την αντικαταστήσει, με αποτέλεσμα κάθε γενιά γυναικών να είναι μικρότερη από την προηγούμενη. Πρόκειται για την περιβόητη «παγίδα χαμηλής γονιμότητας», στην οποία όταν εγκλωβιστεί ένας πληθυσμός, εισέρχεται σε ένα αυτοτροφοδοτούμενο και ως εκ τούτου ασταμάτητο καθοδικό σπιράλ...

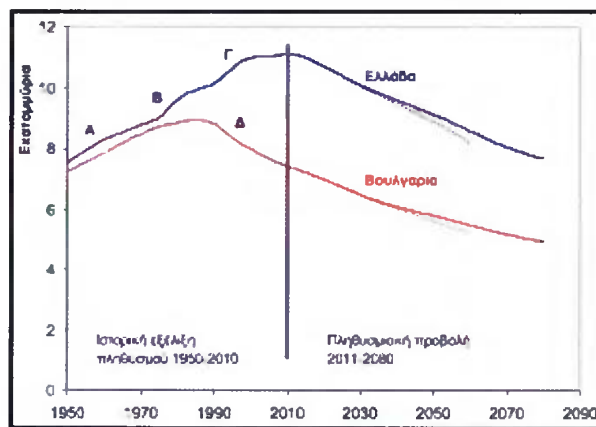
Εως το 2010 οι παραπάνω εξελίξεις δεν έδωσαν πολύ ορατά αποτελέσματα, διότι οι μεταναστευτικές εισροές της δεκαετίας του 1990 και οι γεννήσεις των αλλοδαπών (περίπου 17% στο σύνολο) «καμουφλάρισαν» κάπως το ελληνικό δημογραφικό πρόβλημα. Ως σύνολο λοιπόν ο πληθυσμός της χώρας παρέμεινε περίπου σταθερός στη δεκαετία 2001-2010, αλλά στις αρχές της ο ελληνογενής πληθυσμός ήδη είχε εισέλθει σε τροχιά συρρίκνωσης, ενώ παράλληλα συνέχισε να γερνά. Το αποτέλεσμα είναι το 2015 να είχε ήδη καταστεί ο βος πιο γηρασμένος πληθυσμός στον κόσμο (!), με μέσον όρο ηλικίας τα 44 έτη (βλ. ΟΗΕ World Population Prospects: The 2015 Revision).

Με την εκδήλωση της οικονομικής κρίσης μετά το 2010, το ήδη υπάρχον ελληνικό δημογραφικό πρόβλημα επιτείνεται με διπλό τρόπο: από τη μία μεριά συμπιέζεται περαιτέρω η ήδη χαμηλή γεννητικότητα του ελληνικού πληθυσμού, ενώ από την άλλη μεριά διαρρέει προς το εξωτερικό σημαντικό τμήμα της ελληνικής νεολαίας, παίρνοντας μαζί του και τις γεννήσεις που θα παρήγε... Δηλαδή έχει δημιουργηθεί ο ίδιος καταστροφικός συνδυασμός αρνητικού ισοζυγίου γεννήσεων - θανάτων και αρνητικού μεταναστευτικού ισοζυγίου γηγενών, τον οποίο γνώρισε

Στο γράφημα απεικονίζεται η πορεία των γεννήσεων και των θανάτων στην Ελλάδα στην περίοδο 1980-2014. Είναι φανερό η μείωση των γεννήσεων στη δεκαετία του 1980 και η καθήλωση τους περίπου στις 100 χιλιάδες στη δεκαετία του 1990, οπότε πρακτικά εξισώθηκαν με τους θανάτους. Στη δεκαετία αυτή ο γηγενής ελληνικός πληθυσμός παρέμεινε αριθμητικά στάσιμος,

γερνώντας ηλικιακά, ενώ η όποια αύξηση στο σύνολο οφειλόταν καθαρά στις μεταναστευτικές εισροές από τα Βαλκάνια (κυρίως Αλβανοί) και από την Ανατολική Ευρώπη. Μετά από μια σύντομη ανάκαμψη των γεννήσεων στην περίοδο 2005-2009, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφειλόταν με γεννήσεις αλλοδαπών, η γεννητικότητα παρουσίασε απότομη πτώση από το 2010. Η πτώση αυτή ήταν αναμενόμενη με βάση τα δημογραφικά δεδομένα, αλλά έλαβε ιδιαίτερη ένταση λόγω του σοκ που προκάλεσε η οικονομική κρίση. Η σημαντική μείωση των γεννήσεων σε συνδυασμό με την ανοδική πορεία των θανάτων (λόγω γήρανσης του πληθυσμού) έχει οδηγήσει πλέον το φυσικό ισοζύγιο του ελληνικού πληθυσμού σε καθαρά αρνητικές τιμές. Το φαινόμενο αυτό δεν θα είναι παροδικό, αλλά θα διατηρηθεί (συνεχής μείωση πληθυσμού), όσο ο δείκτης γονιμότητας θα παραμένει κάτω από το όριο των 2,1 παιδιών ανά γυναίκα. (Το γράφημα προέρχεται από το βιβλίο «Σιωπηρή Αλωση», σελ. 29.)

Στο γράφημα παρουσιάζεται η πληθυσμιακή εξέλιξη της Ελλάδας και της Βουλγαρίας σε δύο περιόδους: (α) ιστορικά στο διάστημα 1950-2010 και (β) μελλοντικά με βάση τις δημογραφικές προβολές της Eurostat. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πληθυσμός της Βουλγαρίας άρχισε να μειώνεται ραγδαία μετά το 1990 λόγω του συνδυασμού αρνητικού φυσικού ισοζυγίου και αρνητικού μεταναστευτικού ισο-

ζυγίου (τμήμα Δ). Στο ίδιο περίπου διάστημα η Ελλάδα διαφοροποιήθηκε, καθώς ο πληθυσμός της ενισχύθηκε από μεταναστευτικές εισροές: αρχικά από παλιννόστηση Ελλήνων μεταναστών και ομογενών (τμήμα Β), στη συνέχεια από την έλευση μεταναστών από τα Βαλκάνια και την Ανατολική Ευρώπη (τμήμα Γ). Στην παρούσα φάση η Ελλάδα έρχεται αντιμέτωπη με την ίδια συγκυρία που γνώρισε η Βουλγαρία το 1990, με αποτέλεσμα να αρχίζει η δημογραφική της κάμψη, η οποία θα είναι διαρκής. Η απεικόνιση αυτή αφορά την εξέλιξη του σημερινού μόνιμου πληθυσμού της χώρας, χωρίς να λαμβάνονται υπ' όψιν οι μεταβολές που θα προκαλέσουν οι μελλοντικές μεταναστευτικές εισροές από χώρες της Ασίας και της Αφρικής. (Το γράφημα προέρχεται από το βιβλίο «Σιωπηρή Αλωση», σελ. 200).

η Βουλγαρία μετά το 1990, με συνέπειες δραματικές για τον πληθυσμό της, ο οποίος μέσα σε 25 χρόνια συρρικνώθηκε από τα 9 στα 7 εκατομμύρια (!) και σήμερα συνεχίζει να μειώνεται με έναν από τους ταχύτερους ρυθμούς στον κόσμο...

Ποιες είναι οι προβλέψεις για την

εξέλιξη του ελληνικού πληθυσμού;

Το παραδειγμα της Βουλγαρίας μάς δείχνει ξεκάθαρα τι περιμένει την Ελλάδα: Για να έχουμε μια ποσοτική αίσθηση των όσων θα συμβούν, αναφέρουμε ότι σύμφωνα με τις δημογραφικές προβολές της Eurostat (2013), αναμένεται ότι στο μέσον του 21ου αιώνα

ο συνολικός πληθυσμός της Ελλάδας δεν θα ξεπερνά τα 9 εκατομμύρια (και βέβαια θα συνεχίσει να μειώνεται όσο η γονιμότητα θα παραμένει στα παρόντα επίπεδα). Αυτό όμως που είναι πιο συνταρακτικό είναι η βαθιά γήρανση του πληθυσμού, η οποία σταδιακά θα συντελεστεί: από τα 9 εκατομμύρια του 2050, τα 3 εκατομμύρια θα είναι άνω των 65 ετών! Δηλαδή σε χρονική απόσταση μιας γενιάς ο ελληνικός πληθυσμός θα είναι ένας πληθυσμός στα πρόθυρα της δημογραφικής κατάρρευσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις αναπτυξιακές προοπτικές της χώρας, για το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, για τη δυνατότητα της να έχει αποτελεσματικές Ενοπλες Δυνάμεις και γενικά για την ικανότητά της να ανταποκριθεί στις ιστορικές της προκλήσεις...

Πίνακας 1:
Δημογραφική εξέλιξη χωρών της Ασίας και της Αφρικής

Χώρα	Πληθυσμός 1950 (εκατ.)	Πληθυσμός 2010 (εκατ.)	Πληθυσμός 2040 (εκατ.)
Πακιστάν	38	174	255
Νιγηρία	38	160	351
Μπανγκλαντές	38	149	196
Αιθιοπία	18	83	164
Αίγυπτος	22	81	113
Αλγερία	9	35	52
ΣΥΝΟΛΑ	163	680	1131

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η πληθυσμιακή εξέλιξη εθνικών της Ασίας και της Αφρικής από το 1950 έως το 2010 και ο προβλεπόμενος πληθυσμός τους το 2040 βάσει εκτιμήσεων του ΟΗΕ. Είναι χαρακτηριστικό ότι αυτές οι χώρες από μόνες τους θα έχουν τότε πληθυσμό διπλάσιο από αυτόν που θα έχει η Ευρώπη (Ο πίνακας προέρχεται από το βιβλίο «Σιωπηρή Αλωση», σελ 81)

Μεταναστευτική πλημμυρίδα διαρκείας εν όψει

Την ίδια ώρα που συμβαίνουν αυτά, η Ελλάδα λόγω της γεωγραφικής της θέσης δεχεται μια ακόρητη μεταναστευτική πίεση από την Ασία και την Αφρική, η οποία θα συνεχιστεί στις επόμενες δεκαετίες, καθώς θα τροφοδοτείται από την καλπάζουσα δημογραφία, τη φτώχεια και την πολιτική αστάθεια που χαρακτηρίζουν πολλές χώρες αυτών των περιοχών (βλ. Πίνακα 1). Η μεταναστευτική πίεση θα τροφοδοτηθεί ακόμη και από τις κλιματικές αλλαγές, οι οποίες σε ένα βάθος χρόνου θα προκαλέσουν κύματα «κλιματικών προσφύγων». Με άλλα λόγια, στις επόμενες δεκαετίες αναμένεται μια μεταναστευτική πλημμυρίδα διαρκείας, η οποία εκ των πραγμάτων θα επιφέρει σημαντικές κοινωνικές και πολιτικές ανακατατάξεις, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε ολόκληρη την Ευρώπη...

το δημογραφικό έλλειμμα της χώρας είναι τόσο μεγάλο, ώστε μια ολοκληρωτική του κάλυψη με μεταναστευτικές εισροές θα σήμαινε ότι στο μέσο του τρέχοντος αιώνα θα μιλάμε για μια άλλη χώρα. Και το πρόβλημα βεβαίως εδώ δεν είναι μόνο η διατήρηση της πολιτιστικής της φυσιογνωμίας, που ίσως κάποιους δεν τους συγκινεί ή δεν τους ενδιαφέρει πια, αλλά ότι μια τέτοια κοινωνία πολύ δύσκολα θα μπορέσει να είναι συνεκτική. Διότι κάτι τέτοιο θα είναι πρακτικά αδύνατον, αν τότε ο μισός περίπου νεανικός πληθυσμός θα προέρχεται από το Αφγανιστάν, το Πακιστάν ή χώρες της Αφρικής, δηλαδή θα συντίθεται από πληθυσμούς πολιτισμικά πολύ μακρινούς από τον ελληνικό.

Αν η Ελλάδα αφεθεί στη δημογραφική της κατάρρευση, οδεύει με μαθηματική βεβαιότητα προς βουλγαροποίηση. Αν, από την άλλη μεριά, αφεθούν ανεξέλεγκτες οι μαζικές μεταναστευτικές ροές που θα καταφθάνουν στις επόμενες δεκαετίες, η χώρα οδεύει προς λιβανοποίηση, εξέλιξη η οποία αναμφίβολα κρύβει πολλούς κινδύνους, ακόμη και για την ίδια της την αρτιμέλεια... Στη βάση αυτών των διαπιστώσεων απαιτείται άμεσα-ακόμη και υπό τις τρέχουσες συνθήκες οικονομικής καχεξίας- η εκπόνηση μιας συνδυασμένης δημογραφικής και μεταναστευτικής στρατηγικής, η οποία θα στοχεύει στην αποτροπή των παραπάνω εξελίξεων. Η αναγνώριση αυτής της αναγκαιότητας βεβαίως δεν θέτει καθόλου στο περιθώριο την απαίτηση για οικονομική ανασύνταξη της χώρας, η οποία όμως δεν είναι τελικά ο σκοπός, αλλά το μέσον για να παρεμείνει αυτή η κοινωνία βιώσιμη. Διότι μια χώρα μπορεί να ζήσει και ως φτωχή. Δεν μπορεί όμως να υπάρξει χωρίς πληθυσμό ή με μια κοινωνία κατακερματισμένη, αποτελούμενη από ξένα ή και αντιτιθέμενα μεταξύ τους υποσύνολα.

Βουλγαροποίηση ή λιβανοποίηση; Το τραγικό ελληνικό δίλημμα

Τα παραπάνω σκιαγραφούν το μείζον πρόβλημα που καλούνται να αντιμετωπίσουν σήμερα οι ελληνικές ηγεσίες, και το οποίο δεν είναι άλλο από την επερχόμενη (και μη αναστρέψιμη) μεταβολή της φυσιογνωμίας της ίδιας της χώρας. Το δίλημμα είναι πραγματικά καταθλιπτικό:

Αντικατάσταση πληθυσμού

Οι δύο παράλληλες εξελίξεις τις οποίες επιχειρούμε εδώ οδηγούν πολλούς στο απλοϊκό συμπέρασμα ότι μέσω των μεταναστευτικών εισροών θα λυθεί το ελληνικό δημογραφικό πρόβλημα. Ομως

«Σιωπηρή Αλωση»:

Ένα βιβλίο για το δημογραφικό και το μεταναστευτικό πρόβλημα της Ελλάδας (Εκδόσεις Πραγματεία, σελ. 278)

Οι δημογραφικές και οι μεταναστευτικές εξελίξεις οδηγούν άραγε προς το τέλος της τη νεοελληνική κοινωνία όπως τη γνωρίζαμε έως σήμερα; Τι θα σμάνει πρακτικά αυτό και ποιους κινδύνους εγκυμονεί; Πώς μπορούμε να διαχειριστούμε τις επισυμβαίνουσες μεταβολές και σε ποιον βαθμό μπορούμε να τις αποτρέψουμε; Αυτά τα πολύ θεμελιώδη ερωτήματα πραγματεύεται το νέο βιβλίο του Αναστάσιου Λαυρέντζου, το οποίο ουσιαστικά περιέχει δύο βιβλία μαζί: ένα βιβλίο το οποίο αναλύει αυτοτελώς το ελληνικό δημογραφικό πρόβλημα και ένα βιβλίο το οποίο πραγματεύεται συνολικά το πρόβλημα των μεταναστευτικών ροών που καταφθάνουν στην Ελλάδα, δίνοντας έμφαση σε όσα συνέβησαν μετά το 2010 και ειδικά την περίοδο 2015-2016. Το βιβλίο διατυπώνει επίσης μια ολοκληρωμένη πρόταση για μια συνδυασμένη δημογραφική και μεταναστευτική ελληνική στρατηγική, ενώ δεν παραλείπει να κάνει και μια σειρά από ενδιαφέρουσες αναφορές στις εξελίξεις στις όμορες χώρες και στον ευρύτερο ευρωπαϊκό περίγυρο, καθώς μέσα από αυτές ο αναγνώστης μπορεί να κατανοήσει πώς οι δημογραφικές μεταβολές διαμορφώνουν μια νέα γεωπολιτική δυναμική (οι αλβανικοί πληθυσμοί και η προοπτική της Μεγάλης Αλβανίας, ο δημογραφικός καλπασμός των Κούρδων στο εσωτερικό της Τουρκίας, το δημογραφικό πρόβλημα της Γερμανίας κ.λπ.).

2. Η ΛΥΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟΥ

Μέσο: ΕΣΤΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .02/02/2017 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .02/02/2017

Σελίδα: 1

Η λύσις του δημογραφικού

του Στέλιου Πέτσα*

ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα για το μέλλον της χώρας. Οι γεννήσεις στη χώρα μας έχουν μειωθεί δραματικά στα χρόνια της κρίσης. Ταυτόχρονα, σε ένα έθνος που γερνάει γρήγορα, οι θάνατοι έχουν αυξηθεί. Έτσι, ενώ το 2005 οι γεννήσεις ήταν 107.545, το 2015 υποχώρησαν στις 91.847, καταγράφοντας μείωση κατά 14,6%. Αντίστοιχα, το 2005 οι θάνατοι ήταν 105.091, αλλά το 2015 αυξήθηκαν κατά 15,3%, φτάνοντας τους 121.212. Έτσι, το 2015 είχαμε ένα τεράστιο αρνητικό ισοζύγιο, με 29.365 λιγότερους συμπολίτες μας.

Παράλληλα, όλοι οι δείκτες του δημογραφικού χειροτερεύουν. Η σχέση του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (0-14 ετών, και 65 και άνω) προς τον οικονομικά ενεργό (15-64 ετών) διαμορφώθηκε το 2015 στο 55,2%, από 50,1% το 2005. Η σχέση του «γεροντικού» πληθυσμού (65 ετών και άνω) προς τον ηλικιακά νεώτερο (0-14) άνηλθε το 2015 στο 145,5%, από 122,5% το 2005. Η σχέση μαθητών-δασκάλων το 2014/2015 χειροτέρευσε κατά 4,9%, με την αντίστοιχη σχέση νηπιαγωγών ανά μαθητή να έχει, δυστυχώς, υπερδιπλάσια μείωση έναντι της σχολικής χρονιάς 2004/2005. Για να αντιστραφεί αυτή η καταστροφική τάση, δέν άρκουν οι διαπιστώσεις, άπαιτούνται στοχευμένες πολιτικές παρεμβάσεις. Σε δύο επίπεδα.

Πρώτον, ένα σοβαρό μεταρρυθμιστικό σχέδιο έξοδου από την κρίση. Έτσι, θά άποκατασταθεί ή έμπιστοσύνη για να γίνουν επενδύσεις και να έπιτευχθεί ισχυρή και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, ικανή να μειώσει την άνεργία στο μισό από τα σημερινά της επίπεδα. Μέ λίγα λόγια, να υπάρχει ένα πλαίσιο σταθερότητας και άναπτυξης για να νιώσουν τα νέα ζευγάρια ότι ή ζωή τους μπορεί να γίνει καλύτερη.

Δεύτερον, έπειδή, άκόμη και μέ τό καλύτερο σχέδιο ή έξοδος από την κρίση και ή άπορρόφηση της άνεργίας θέλει χρόνο, ή Πολιτεία έπιβάλλεται να δώσει, άμεσα, κίνητρα στην οικογένεια. Μπορεί να ύφανθεί ένα πλέγμα κινήτρων που θά άκολουθεί τό βρέφος από τή γέννησή του μέχρι τήν ένταξή του στο σχολείο. Στο πλέγμα αυτό χωρεί ένα τρίπτυχο παρεμβάσεων:

α) Χορήγηση έφάπαξ έπιδόματος γέννησης παιδιού, σε ύψος που να έπαρκει για τήν κάλυψη των άναγκών του βρέφους, μέχρι τα 2 έτη περίπου. β) Καθιέρωση του θεσμού τής «νταντάς τής γειτονιάς», ή όποία θά είναι πιστοποιημένη και θά έλέγχεται από τίς άρμόδιες ύπηρεσίες του οικείου Δήμου. Κάθε νταντά θά άναλαμβάνει παιδιά από τήν ηλικία των 6 μηνών έως και 2,5 ετών, μέ τό κράτος να έπιδoteί τό 50% τής άμοιβής τής και τό υπόλοιπο 50% να καταβάλλεται από τούς γονείς. γ) Χορήγηση κουπονιού (voucher) ανά παιδί προσχολικής ηλικίας, για 10 μήνες τό έτος, για κάθε παιδί από τα 3 έως τα 5 έτη, σε βρεφονηπιακό σταθμό τής έπιλογής των γονέων, είτε κοντά στον τόπο κατοικίας είτε κοντά στον τόπο έργασίας. Μέ τό τρίπτυχο αυτό αυξάνεται ή άπασχόληση, τής μητέρας που θά μπορεί να βγει από τό σπίτι και τής «νταντάς» που θά βρει έργασία, καταπολεμάται ή άδήλωτη έργασία, που εύδοκιμεί σε αυτόν τον τομέα, αυξάνονται τα έσοδα (φόροι και άσφαλιστικές εισφορές) και ένισχύεται τό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Τό δημογραφικό πρόβλημα άπειλεί τήν ίδια τήν ύπαρξη του έθνους μας. Οι λύσεις ύπάρχουν. Πολιτική βούληση χρειάζεται για να άντιμετωπισθεί πριν είναι άργά.

*Σύμβουλος Δημοσιονομικής Πολιτικής
του Προέδρου τής Νέας Δημοκρατίας